

Çocuklar için Felsefe Uygulayıcı Eğitimi 1

Uygulayıcılığa Giriş

Eylül 2021
Ediz Dikmelik

Başlangıç tarihi: 7 Eylül 2021
Oturum zamanı: Salı, 20:00–22:30
Oturum yeri: Çevrimiçi (Zoom)
Toplam eğitim süresi: 20 saat (8 oturum)

Eğitmen: Ediz Dikmelik — cocuklarlafelsefe.com
İletişim bilgileri: ediz@cocuklarlafelsefe.com

Giriş:

Çocuklar için Felsefe (Çifel) grup diyaloguna dayalı bir düşünme eğitimidir. Öğrencilerin felsefe ile ilgili bilgileri öğrenmeleri değil, bir grup olarak konuşmaları ve düşünmeleri amaçlanır. Konu hakkında uzman bir kolaylaştırıcının yardımıyla yürütülen etkinliklerde öğrenciler bir çember etrafında bir araya gelerek insan hayatının merkezinde yer alan kavramlar hakkında felsefe yapmaya gayret ederler. 50 yılda tüm dünyaya yayılan Çifel pedagojisinin bilişsel yetileri geliştirdiği bilimsel çalışmalarla defalarca gösterilmiştir. Çifel, bilişsel ve sosyal faydalarının yanında, her yaşta insana hem eğlenceli ve keyifli, hem de ilham verici ve dönüştürücü bir grup deneyimi yaşatır.

Eğitimin amacı:

Uygulayıcılığa Giriş eğitimi, katılımcıları Çocuklar için Felsefe alanıyla tanıştırmayı ve bu alanda uygulama denemeleri yapmaları için hazırlamayı amaçlar.

Kimler için:

Bu eğitim her yaşta öğrenci grupları ile çalışan ya da çalışmayı hedefleyen eğitimciler için tasarlanmıştır.

Hedefler:

- Sınıflarınızda Çocuklar için Felsefe uygulamaları yapma konusunda hevesli olmanızı sağlamak,
- Sorgulama Topluluğunda katılımcı olma deneyimini yaşamınızı sağlamak,
- Felsefenin ve Çocuklar için Felsefenin ne olduğu hakkında bilgi kazanmanızı sağlamak,
- Bir Sorgulama Topluluğuna kolaylaştırıcılık yapmanıza yardımcı olacak teorik ve pratik bilgileri paylaşmak,
- Çocuklar için Felsefe etkinliklerinde kullanılacak farklı uyaran tipleri hakkında bilgi sahibi olmanızı ve yeni uyaranlar bulabilecek bakış açıları kazanmanızı sağlamak,
- Bir uyaranla ilgili felsefi bir soru sorabilmenin yöntemlerini öğrenmenizi ve soru oluşturma konusunda deneyim kazanmanızı sağlamak.

Konular:

- *Çifel Uygulamaları* — Sorgulama Topluluğunda kolaylaştırıcı olmak isteyen herkesin öncelikli olarak katılımcı olmayı deneyimlemesi gerekiyor. Sorgulama Topluluğunun normlarını ve öğrencilerin bu topluluk içerisindeyken neler hissedebileceğini anlamak için katılımcı olmak çok önemli. Uygulayıcı eğitimlerinde buna mümkün olduğunca zaman ayırmak istiyoruz çünkü eğitim sonrasında bir yetişkin olarak katılımcı olma deneyimini tekrar yaşamak zor olabiliyor. Eğitimin yaklaşık yarısını uygulama yapmaya ayıracağız.
- *Felsefenin doğası* — Felsefenin ne olduğunu ve nasıl yapıldığını doğru anlamadan kolaylaştırıcılık yapıldığında, etkinlikler kolayca felsefeden uzaklaşıp bir tür sohbet etkinliğine dönüşebiliyor. Böyle olması da düşünme becerilerini geliştiren etkinlikler yapmamızı engelliyor. Felsefenin ne olduğu, ne olmadığı, ve nasıl yapıldığı, üzerinde dikkatle duracağımız konulardan biri olacak.
- *Çocuklar için Felsefe'nin doğası* — Çifel'in ortaya çıkışına, gelişimine, farklı Çifel yöntemlerine bakacağız. Neyi amaçladığımızı, neyi amaçlamadığımızı, ne gibi sonuçlara ulaştığımızı konuşacak, Türkçe ve İngilizce kaynaklara göz atacağız.
- *Sorgulama Topluluğu ideali* — Sorgulama Topluluğu, Çifel'in belirleyici olan aşaması ve ne olması gerektiği oldukça önemli bir konu. Sorgulama Topluluğuna benzeyen ancak sorgulama içermeyen etkinlikler yapma tuzağına düşmemek için göz önünde bulundurmanız gereken normlara bakacağız. Yüksek standartlar koymak ve bu standartların neler olduğu konusunda net olmak ana amacımız olacak.
- *Sorgulama Topluluğu pratiği* — Sorgulama Topluluğuna kolaylaştırıcılık yapmak dışarıdan kolay görünebilen ancak doğru yapması oldukça zor bir eylem. İhtiyacımız olan sosyal ortamı nasıl oluşturacağımıza ve katılımcıların düşünme becerilerini geliştirmek için nasıl müdahaleler yapacağımıza dair pratik tavsiyeleri inceleyeceğiz. Sınıflarda oluşabilecek zor ya da istenmeyen durumlara göz atıp böyle durumlara nasıl yaklaşacağımız hakkında konuşacağız.
- *Felsefi sorular ve soru belirleme yöntemleri* — Felsefi sorular oluşturabilmek ve bu soruları tanıyabilmek iyi bir kolaylaştırıcının sahip olması gereken becerilerden biri. Felsefe konusunda deneyimi az olanların bu konuya nasıl yaklaşabileceğine bakacağız.
- *Uyaranlar* — Çifel etkinliklerinde kullandığımız materyallerden bazılarını "Uyaran" diyoruz. Bu materyaller farklı biçimler alabiliyorlar ve dikkatle seçilmeleri gerekiyor. Uyaranlar konusunda bilinçli olmak etkinlikleri daha kaliteli hale getirmek için atabileceğimiz temel adımlardan biri. Bu konuda dikkat etmemiz gereken noktalar üzerinde duracağız.
- *Mantığa giriş* — Mantık kolaylaştırıcılık yaparken oldukça işimize yarayan, iyi kolaylaştırıcı olmak isteyenlerin bilmeleri gereken bir disiplin. Kısa zamanda hak ettiği ilgiyi göstermek zor olsa da uygulama denemeleri yaparken işimize yarayacak, başlangıç düzeyinde birkaç mantık konusunu öğreneceğiz.
- *Farklı yaş gruplarıyla Çifel* — Çocuklar için Felsefe, yetişkinler dahil her yaşta öğrencilerle uygulanabilen bir yöntem. Ancak tabii ki okul öncesinde yaptığımız uygulamalarla lisede yaptığımız uygulamalar arasında önemli farklar oluyor. Bu farklılıkların neler olduğuna ve dikkat edilmesi gereken noktalara bakacağız.

Gerekli deneyim ve bilgiler:

Felsefe ya da Çifel hakkında deneyim ya da bilgi gerekmemektedir.

Okuma önerileri:

- Bertrand Russell, *Felsefe Sorunları*, Say Yayınları.
- Thomas Wartenberg, *Küçük Çocuklar için Büyük Fikirler*, Sentez Yayıncılık.
- Peter Worley, *Felsefe Makinesi*, Paraşüt Kitap.
- Catherine McCall, *Düşünmeyi Dönüştürmek*, Nobel Yayıncılık.

Eğitmen hakkında:

Ediz Dikmelik İzmir'de Çocuklar için Felsefe programları geliştirip uygulamakta ve aynı alanda uygulayıcı eğitimleri vermektedir. Lisans eğitimini ODTÜ Felsefe bölümünde, yüksek lisans eğitimlerini Boğaziçi Üniversitesi Bilişsel Bilimler ve University of British Columbia Felsefe bölümlerinde tamamlamıştır. Yüksek lisans tezi, hayvan davranışını anlamının felsefi temelleri üzerinedir. Çocuklar için Felsefe alanıyla Kanada'da tanışmış ve Vancouver School Board bünyesinde yüksek potansiyelli öğrenciler için Çocuklar için Felsefe eğitimleri uygulamıştır. İzmir'e taşındıktan sonra Türkiye Eğitim Gönüllüleri Vakfı, Başka Bir Okul Mümkün Derneği, Bornova Anadolu Lisesi ve Bahçeşehir Koleji gibi kurumlarda programlar geliştirip uygulamış ve eğitmen eğitimleri vermiştir. Son dört yıldır Bahçeşehir Koleji Bornova ve 50. Yıl kampüslerinde tam zamanlı Çocuklar için Felsefe eğitmeni olarak çalışmıştır. Okul öncesinden liseye tüm yaş grupları ile en az birer yıllık müfredatlar geliştirip uygulamış olan Ediz'in, Çocuklar için Felsefe alanında 1800 saatin üzerinde sınıf içi tecrübesi vardır.